

NARODNE NOŠNJE BARA

NASLJEĐE U POKRETU

KATALOG OBUKA

Ministarstvo
kulture
i medija

KATALOG PROGRAMA OBUKA

Katalog programa obuka je objavljen u okviru projekta "Narodne nošnje Bara, nasljeđe u pokretu" koji sprovodi NVU Edukativni centar Bar. Finansiran je od strane Ministarstva kulture i medija Crne Gore putem javnog konkursa "Kultura spaja: od amatera do profesionalaca". Projekat je dobio podršku od JU Kulturni centar Bar. Sadržaj kataloga je odgovornost izdavača.

© NVU Edukativni centar Bar, 2024.

SADRŽAJ

Narodne nošnje Bara, nasljeđe u pokretu.....	5
Program obuke	8
Biografije trenera	15

Narodne nošnje Bara, nasljeđe u pokretu

Katalog programa obuka Razvoj kapaciteta: od ideje do društvenog uticaja

Putem projekta želimo da istaknemo bogatstvo nematerijalne kulturne baštine Bara, podignemo svijest o važnosti narodnih nošnji, kulturno-umjetničkih društava i svih ostalih subjekata koji doprinose očuvanju nasljeđa našeg grada. Glavni cilj projekta je unapređenje kapaciteta kulturno-umjetničkih društava i drugih relevantnih subjekata u oblastima pisanja projektnih prijedloga i zagovaranja, kako bi se ohrabрили da se aktivno uključe u procese javnih politika. Specifičan cilj projekta je rad na promociji, očuvanju, inkluziji i raznolikosti narodne nošnje barskog kraja.

Potreba za realizacijom projekta proizilazi iz dva ključna razloga. Prvo, sprovedena je desk analiza kako bismo procijenili učešće kulturno-umjetničkih društava u javnim konkursima, kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou. Rezultati su bili nezadovoljavajući, s obzirom na izuzetno nizak broj prijava, što nas je motivisalo da istražimo moguće razloge i podstaknemo veću aktivnost u ovom smjeru. Drugi razlog za pokretanje projekta je složenost kulturnog nasljeđa na području barske regije. Kroz vjekove su se preplitali razni uticaji i kulture, ostavljajući neizbrisive tragove u materijalnoj i duhovnoj kulturi Bara. Međutim, nedostatak adekvatne promocije i prepoznavanja vrijednosti lokalne tradicije predstavlja izazov. Ovo rezultira nedovoljnom sviješću i interesovanjem zajednice za očuvanje autentične nošnje, što može dovesti do gubitka identiteta i bogatstva kulturne baštine. Stoga, planiranim aktivnostima težimo da barem djelimično nadomjestimo ove nedostatke i pružimo podršku u jačanju veza između zajednice i kulturne baštine.

Kako bi se željeno postiglo, predviđena je realizacija niza aktivnosti, od kojih je značajna upravo organizacija 6 besplatnih usmjerenih obuka. Obuke će se održati u Baru, u prostoru Creativnog haba u Starom gradu. Učesnici programa obuka će razviti niz ključnih vještina za efikasno planiranje, implementaciju i promociju projekata za javne pozive na nacionalnom i opštinskom nivou. To uključuje, ali nije ograničeno na: vještine pisanja projektnih prijava, razumijevanje procesa budžetiranja i upravljanja finansijama projekta, sposobnost efikasnog korištenja Google alata za timsku saradnju, strategije zagovaranja za unapređenje uticaja i dostizanje ciljeva projekta, kao i bolje razumijevanje kulturnog nasljeđa kroz uvid u priče o narodnim nošnjama Bara. Ove kompetencije omogućavaju učesnicima da efikasnije doprinesu razvoju i promociji kulturnog nasljeđa, kao i da budu aktivni učesnici u procesima javnih politika i projektima koji doprinose zajednici. Svaku obuku, koja će se održati u periodu od aprila do jula 2024.godine, pohađaće 10 učesnika/ca. Nazivi i tematski sadržaj obuka je sljedeći : **1) Analiza i planiranje projekta; 2) Vještine pisanja projektnih prijava 3) Budžetiranje projekata 4) Googl alati za timski rad 5) Modeli zagovaranja i 6) Upoznavanje sa narodnim nošnjama Bara**

Pored obuka, organizovaće se i dva javna događaja, kao i kampanja planirana od jula do kraja projekta, koja ima za cilj edukaciju i podizanje svijesti kod lokalne zajednice o vrijednosti i značaju narodnih nošnji Bara, Prvi događaj, panel diskusija pod nazivom "Narodna nošnja Bara kao kulturno nasljeđe i inspiracija", očekuje se tokom juna. Na ovom događaju će se raspravljati o izazovima u oblasti očuvanja nematerijalne kulturne baštine, s posebnim fokusom na interese kulturno-umjetničkih društava. Istovremeno će se ukazati na važnost narodnih nošnji Bara kao dijela našeg kulturnog nasljeđa, te na inspiraciju koju pružaju različitim generacijama. Drugi javni događaj, nazvan "Narodne nošnje Bara, nasljeđe u pokretu", planiran je za kraj projekta. Na ovom događaju želimo da predstavimo rezultate projektnih aktivnosti i rad kulturno-umjetničkih društava koji su učestvovali u projektu. Oba događaja su osmišljena kao prilika za promociju i valorizaciju kulturnog nasljeđa našeg grada.

Tokom ovog desetomjesečnog projekta ključna ciljna grupa su članovi i rukovodstvo kulturno-umjetničkih društava, kao i ostali privredni subjekti i pojedinci koji aktivno doprinose očuvanju kulturnog nasljeđa i žele da unaprijede svoje vještine. Program obuke je dizajniran s ciljem da im olakša proces pisanja projektne dokumentacije, motiviše ih da putem javnih poziva unaprijede svoje aktivnosti i prevaziđu izazove s kojima se suočavaju, te da dobiju finansijska sredstva putem javnih poziva kako bi mogli realizovati ideje i projekte sa kojima žele da se bave.

*Olja Fatić,
Koordinatorica projekta*

PROGRAM OBUKA

ANALIZA I PLANIRANJE PROJEKTA

TRENERICA: BRANKA ČALASAN

APRIL 2024
CREATIVNI HAB
STARI GRAD BAR

Ministarstvo
kulture
i medija

Obuka pruža neophodne alate i vještine za efikasno pripremanje aplikacionih formi sa posebnim naglaskom na analitičku fazu. Ova faza predstavlja ključni korak koji prethodi pisanju projektne aplikacije, te omogućava polaznicima da na efikasan način identifikuju ključne probleme i ciljeve. Kroz praktičnu primenu alata poznatog kao 'Drvo Problema/Ciljeva', polaznici će biti osposobljeni da formulišu svoje ideje, olakšavajući proces pripreme aplikacione forme i doprinoseći uspešnosti njihovih projektnih aktivnosti.

VJEŠTINA PISANJA PROJEKTNIH PRIJAVA

TRENERICA: IVANA TOMAŠEVIĆ

APRIL 2024
CREATIVNI HAB
STARI GRAD BAR

Ministarstvo
kulture
i medija

Tokom obuke, polaznici će steći konkretne vještine i znanja potrebna za uspješno sastavljanje projektnih prijava na nacionalnom i lokalnom nivou. Kroz interaktivni pristup, učesnici će naučiti kako primijeniti alat analize konteksta u strukturi aplikacije, formirati i prezentovati svoje projekte na način koji će ih učiniti konkurentnim prilikom apliciranja za finansijsku podršku. Cilj obuke je da polaznicima približi projektну dokumentaciju, jezik i strukturu, omogućavajući im da se uspješno snalaze u procesu apliciranja za finansijsku podršku, posebno na konkurse Ministarstva kulture i medija i drugih relevantnih institucija.

BUDŽETIRANJE PROJEKTA

TRENERICA: IVANA TOMAŠEVIĆ

APRIL 2024
CREATIVNI HAB
STARI GRAD BAR

Ministarstvo
kulture
i medija

Na obuci budžetiranja projekta u domenu kulture, polaznicima se nudi temeljno razumijevanje procesa planiranja i upravljanja finansijama. Kroz interaktivne radionice, naučiće kako efikasno razvijati budžete za svoje projekte, indetifikovaće troškove i prihode, pravilno alocirati resurse te kreirati održive projekte. Ova obuka je ključna za sve koji već pišu ili namjeravaju da rade projektne prijave, posebno za one koji su zaduženi za upravljanje finansijama u okviru projekta. Polaznici će steći korisna znanja i vještine za efikasno planiranje, praćenje i upravljanje finansijama.

GOOGLE ALATI ZA TIMSKI RAD

TRENERICE: OLJA FATIĆ

MAJ 2024
CREATIVNI HAB
STARI GRAD BAR

Ministarstvo
kulture
i medija

Tokom ove obuke, polaznici će se usredotočiti na praktičnu upotrebu Google alata za timski rad, uključujući Google Drive, Docs, Sheets, Slides, Forms i Meet. Kroz praktične primjere i interaktivne vježbe, učesnici će steći osnovno znanje o ovim alatima, uključujući kreiranje, dijeljenje i uređivanje dokumenata, tablica i prezentacija u realnom vremenu, kao i kreiranje anketa i efikasno korištenje Google Docs za izvještavanje i dokumentovanje evaluacije. Ova obuka omogućava polaznicima da steknu praktične vještine za planiranje, sprovođenje i evaluaciju projekata u timskom okruženju koristeći Google alate.

MODELI ZAGOVORANJA

TRENER: DUŠAN MEDIN

MAY 2024
CREATIVNI HAB
STARI GRAD BAR

Ministarstvo
kulture
i medija

Fokus obuke će biti istraživanje različitih modela zagovaranja i strategija za promociju projekata i ostvarivanje ciljeva u oblasti kulture. Polaznici će biti upoznati s različitim pristupima zagovaranju, uključujući lobiranje, javno zastupanje, izgradnju savezništava i korištenje medija. Cilj obuke je opremiti polaznike znanjem i vještinama potrebnim za uspješno zagovaranje projekata, promoviranje kulturnog nasljeđa i ostvarivanje pozitivnih društvenih promjena u zajednici.

UPOZNAVANJE SA NARODNIM NOŠNJAMA BARA

TRENERICE:
TATJANA RAJKOVIĆ I DRAGINJA RADONJIĆ

JUN 2024
CREATIVNI HAB
STARI GRAD BAR

Ministarstvo
kulture
i medija

Ova obuka pruža učesnicima priliku da istraže bogatu tradiciju narodne nošnje Bara te dublje razumiju njen značaj za lokalnu kulturu i identitet. Razmatranje istorijskog konteksta i ključnih elemenata nošnje omogućava učesnicima da se povežu s nasljeđem svoje zajednice na dublji način. Kroz praktične primjere, obuka osnažuje njihovu sposobnost da prenesu znanje i vrijednosti kulturne baštine na buduće generacije, čineći ih aktivnim čuvarima kulturnog nasljeđa svoje zajednice.

BIOGRAFIJE TRENERA

BRANKA ČALASAN

Diplomirala psihologiju na Filozofskom fakultetu Univerzitet Novi Sad, stekla zvanje sistemske porodične psihoterapeutkinje pri Asocijaciji Sistemskih Terapeuta Beograd. Branka je radila kao profesorica u Gimnaziji u Baru, potom kao psiholog u International School of Montenegro QSI i Srednjoj ekonomskoj školi. 2013. godine osnovala NVO "PORTRET" koja se bavi zaštitom mentalnog zdravlja. Autorka, koautorka i koordinatorka brojnih programa namijenjenih djeci, mladima i njihovim porodicama. Majka je dvije djevojčice, uživa u radu sa ljudima, prijateljstvima, umjetnosti i vremenu provedenom u prirodi.

kontakt: brankacalasan@yahoo.com

IVANA TOMAŠEVIĆ

Ivana je diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, a kasnije je doktorirala iz oblasti ekonomskih nauka. Direktorica je NVO "Biznis start centar Bar", koja se posvećuje razvoju preduzetništva, edukaciji i podršci malim i srednjim preduzećima. Kroz svoj rad, bavila se pisanjem i sprovođenjem projekata finansiranih kroz donatorske programe na različite teme, uključujući preduzetništvo, zapošljavanje, inkluziju na tržištu rada, žensko preduzetništvo, razvoj kulture i slično. Sprovela je preko 50 projekata finansiranih kroz sredstva različitih institucija poput Evropske Unije, Američke Ambasade, Britanskog Savjeta, Norveške Ambasade, Ministarstva kulture, Ministarstva za ljudska i manjinska prava, UNDP Opštine Bar, i drugih.

kontakt : i.tomasevic@bscbar.org

DUŠAN MEDIN

Diplomirao je arheologiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, a master studije menadžmenta u kulturi i medijima završio je na UNESCO Chair in Cultural Policy and Management na Univerzitetu umetnosti u Beogradu i Univerzitetu Limijer Lion 2. Trenutno je na doktorskim studijama. Ima višegodišnje radno iskustvo u civilnom sektoru u Crnoj Gori i Srbiji. Radio je i u javnoj službi: Opštini Budva (2016–2017), JU Muzeji i galerije Budve (2017–2018) i OJU Muzeji Kotor, gdje je bio i direktor (2018–2019). Raniji je projekt-menadžer i aktuelni izvršni direktor petrovačkog Društva za kulturni razvoj "Bauo". Saradnik je u nastavi na Univerzitetu Donja Gorica (2020–) i predavač turističkim vodičima na Univerzitetu Adriatic (2019–). (Ko)autor je brojnih naučnih i stručnih knjiga i radova o kulturi i nasljeđu Crne Gore, urednik preko 50 posebnih izdanja, kustos je i organizator više izložbi, koordinator i član rukovodećeg tima mnogih domaćih i međunarodnih projekata.

kontakt : dusan.medin@gmail.com

TATJANA RAJKOVIĆ

Završila Filozofski fakultet u Beogradu - odsjek za etnologiju. Bavi se istraživanjem, proučavanjem i stručnom obradom etnografskog materijala. Radi u Etnografskom muzeju Crne Gore, sa zvanjem muzejski savjetnik, trenutno na mjestu rukovoditeljke Muzeja. Autorka velikog broja izložbi, projekata, stručnih tekstova za kataloge, monografije i publikacije.

kontakt : tanjarajkovic@live.com

DRAGINJA RADONJIĆ

Završila studije istorije i geografije na filozofskom fakultetu u Nikšiću. Od 2000. godine radi u Zavičajnom muzeju u Baru kao kustoskinja istorijskog odjeljenja. Zvanje više kustoskinje dobija 2016. Radi na istraživanju, prikupljanju i čuvanju kulturne baštine Bara. Autorka je više samostalnih i grupnih tematskih izložbi i tekstova. Koautorka je monografije "Jatagani u Crnoj Gori.

kontakt : dashka.radonjic@gmail.com

OLJA FATIĆ

Diplomirala je na Fakultetu za finansije, bankarstvo i reviziju Univerziteta Braća Karić u Beogradu. Stalno je zaposlena u JU Kulturnom centru Bar od 2002. godine, gdje obavlja poslove finansijskog menadžera. Od 2009. godine, osnivač je NVU Edukativnog centra Bar, koji je aktivno sprovodio i bio partner u mnogim projektima. Kao direktorica NVU Edukativnog centra, jedna je od osnivača NVO Klastera turizma i kreativne industrije Bara, te NVU Mreže za razvoj kulture "ŽUKA". Pored toga, aktivno se bavi ručnim radom i promocijom istog, te se interesuje za promociju i očuvanje nasljeđa. Organizuje kreativne radionice sa mladima i djecom, a slobodno vrijeme voli provoditi u prirodi.

kontakt : olja.fatic@gmail.com

Izdavač
NVU Edukativni centar Bar

Za izdavača
Olja Fatić

Uredništvo i tekst
Olja Fatić

Lektura i korektura
Draginja Radonjić

Dizajn i tehničko uređenje
Luka Džarić

Digitalni format

2024.